

BESLUIT WET NATUURBESCHERMING VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN
GELDERLAND

Wet natuurbescherming hoofdstuk 3, ontheffing soorten

Datum besluit : 8 oktober 2019
Onderwerp : Wet natuurbescherming - 2018-014735 - gemeente Doetinchem
Activiteit : vervanging van dakpannen van fase 2 en 3 bij het project Schöneveld
Noord te Doetinchem
Verlenen/weigeren : verlenen ontheffing

Aanvrager : Sité Woondiensten
Zaaknummer : 2018-014735

Beslissing van GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND op het verzoek van Sité Woondiensten Postbus 172 7000 AD Doetinchem, hierna te noemen de aanvrager, van 13 december 2018 om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming, hierna de Wnb.

De opbouw van deze beslissing is als volgt:

- Allereerst worden de ingediende *aanvraag en het procesverloop* toegelicht;
- Daarna volgt het *besluit* met inbegrip van de voorschriften;
- Onder het kopje '*beoordeling*' wordt de onderbouwing van het besluit gegeven;
- De beslissing wordt afgesloten met enkele algemene bepalingen en een toelichting op het verdere procesverloop ('*overige verplichtingen*' en '*zienswijzen*').

AANVRAAG EN PROCESVERLOOP

Op 13 december 2018 ontvingen wij een aanvraag van Sité Woondiensten voor een ontheffing in het kader van hoofdstuk 3 van de Wnb op grond van artikel 3.1 lid 2 voor het voor het opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten, rustplaatsen of eieren van de huismus en gierzwaluw en artikel 3.5 lid 2 en lid 4 voor het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en het opzettelijk verstoren van vleermuizen.

De ontheffing wordt aangevraagd in het kader van het in de wet genoemde belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid.

De aanvraag maakt deel uit van deze ontheffing.

Er is voor het aangevraagde project eerder een ontheffing verleend. Het betreft hier een ontheffing met zaaknummer 2018-010336 voor fase 1 van het project. Het betreft de roodgekleurde huizenblokken in figuur 1 uit bijlage 1. Fase 1 is voorjaar 2019 afgerond.

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Op 14 augustus 2019 hebben wij van de aanvrager aanvullende stukken ontvangen waarom wij per e-mail van 26 juli 2019 hebben verzocht.

Deze aanvraag is nog niet getoetst aan het gebiedendeel van de Wet natuurbescherming. Mogelijk is hier ook een vergunning Wnb voor nodig. Indien dit het geval is, dient de aanvrager deze ook bij de provincie aan te vragen. Wij maken u attent op de uitspraak van de Raad van State van 29 mei dat voor een toename van stikstofdepositie, hoe klein ook, een vergunningplicht geldt. Wij adviseren u met in achtneming van de uitspraak naar de stikstofsituatie van uw project te kijken.

Het ontwerpbesluit heeft gedurende zes weken ter inzage gelegen. Wij hebben binnen deze termijn geen zienswijzen ontvangen.

Op deze aanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard.

BESLUIT

Gedeputeerde Staten van Gelderland

HEBBEN BESLOTEN

gelet op de artikelen 3.3 lid 1, lid 4 en lid 5 en 3.8 lid 1 en lid 5 van de Wet natuurbescherming

ONTHEFFING TE VERLENEN

aan Sité Woondiensten te Doetinchem;

voor de soort(en), verbodsbepaling(en) en wettelijke belang(en) zoals weergegeven in tabel 1

Tabel 1 Soort(en), verbod(en) en belang(en)

Soort	Verbod	Belang
Huismus (<i>Passer domesticus</i>)	Artikel 3.1 lid 2	Het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren of het wegnemen van nesten
Gierzwaluw (<i>Apus apus</i>)	Artikel 3.1 lid 2	Het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren of het wegnemen van nesten
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	Artikel 3.5 lid 2	Het opzettelijk verstoren
	Artikel 3.5 lid 4	Het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen

Belang:

A. Artikel 3.3 lid 4b onder 1 van de Wnb: in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid.

B. Artikel 3.8 lid 5b onder 3 van de Wnb: in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Aan deze ontheffing zijn op grond van artikel 5.3 van de Wet natuurbescherming de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing geldt voor het plangebied zoals aangegeven in figuur 1 van bijlage 1.
2. De geldigheidsduur van de ontheffing eindigt op 1 maart 2021.
3. De ontheffing geldt uitsluitend voor de soort(en), verbod(en) en belang(en) zoals weergegeven in tabel 1.
4. De ontheffinghouder dient contact op te nemen met de Provincie Gelderland indien er verbodsbepalingen worden overtreden, waarvoor geen ontheffing is verleend. Dit kan het geval zijn als er negatieve effecten optreden op soorten waarvoor geen ontheffing is verleend of als er onverwachte negatieve effecten van de activiteiten optreden. Dit kan via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2018-014735.
5. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
6. De in voorschrift 5 genoemde (rechts-)personen beschikken op de plaats waar de activiteiten van de ontheffing worden uitgevoerd over een (digitale) kopie van deze ontheffing, en tonen deze op verzoek aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.

7. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen zijn op de hoogte van de inhoud en het doel van deze ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
8. Indien de ontheffinghouder de ontheffing in zijn geheel wil overdragen dan dient voor deze naamswijziging toestemming te worden gevraagd bij de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2018-014735.
9. Minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden waarvoor de ontheffing is verleend moet melding worden gedaan van de datum van start van de werkzaamheden bij de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2018-014735.
10. De voorgenomen werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de huismus, gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis.
11. Minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden waarvoor de ontheffing is verleend, dient door de ontheffinghouder een ondertekende opdrachtbevestiging van de ecologische begeleiding te worden verstrekt aan de provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2018-014735. In de opdrachtbevestiging dient een omschrijving van de ecologische begeleiding, de naam en het telefoonnummer van de ecologisch deskundige te worden vermeld.
12. De ecologisch deskundige houdt tijdens het aanbrengen van de mitigerende maatregelen en de ecologische begeleiding alle bevindingen bij in een logboek. In het logboek wordt vermeld op welke data de deskundige aanwezig was, welke werkzaamheden zijn uitgevoerd en begeleid, en hoeveel exemplaren en verblijfplaatsen van welke beschermde soorten op welke locatie zijn waargenomen. Tevens dienen er duidelijke foto's van de werkzaamheden en de geplaatste voorzieningen te worden opgenomen in het logboek. Het logboek moet altijd beschikbaar zijn op de projectlocatie.
13. Het logboek dient door de ontheffinghouder uiterlijk twee weken na afronding van de ecologische begeleiding/werkzaamheden aan de provincie Gelderland te worden verstrekt via post@gelderland.nl, onder vermelding van zaaknummer 2018-014735.

Soortspecifieke voorschriften

14. Alle mitigerende maatregelen zoals genoemd in tabel 2 en die zijn opgenomen in bijlage 2 van deze ontheffing dienen te worden uitgevoerd.
15. De deskundige zoals genoemd in voorschrift 10 begeleidt in elke geval het plaatsen of aanbrengen van mitigerende maatregelen en het ongeschikt maken van verblijfplaatsen.

¹ De provincie Gelderland verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie, habitats en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en ((soort)specifieke) ecologische kennis heeft. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

Met betrekking tot soorten of specifieke soorten kan als deskundige ook iemand worden aangemerkt die:

- op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

16. De nesten van de huismus dienen voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt te worden.
17. Omdat alle projectwoningen die gerenoveerd worden potentieel geschikt zijn voor overwinterende vleermuizen, mogen de renovatie werkzaamheden niet uitgevoerd worden in de overwinteringsperiode van vleermuizen, globaal lopend van 1 november tot 1 april. Indien het niet mogelijk is de werkzaamheden buiten de overwinteringsperiode uit te voeren, dienen alle projectwoningen met potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen in het paarseizoen, globaal lopend van 15 augustus tot 1 november, voorafgaand aan de werkzaamheden, ongeschikt gemaakt te worden. Bij het ongeschikt maken in de paarperiode dient de avondtemperatuur 3 dagen achtereen minimaal 10°C te zijn. Na het ongeschikt maken dient nogmaals een controle uitgevoerd te worden of de vleermuizen echt vertrokken zijn, dat is met een vleermuisonderzoek in de avond.
18. Indien tijdens de werkzaamheden toch vleermuizen worden aangetroffen, dient het werk ter plaatste stopgezet te worden totdat de vleermuizen uit zichzelf vertrokken zijn. Een deskundige op het gebied van vleermuizen dient hierbij geraadpleegd te worden.
19. De tijdelijk aangebrachte vleermuiskasten dienen te blijven hangen tot de permanente verblijfplaatsen zijn gerealiseerd en beschikbaar zijn, waarbij rekening dient te worden gehouden met de gewenningsperiode. Daarnaast mogen de tijdelijke vleermuiskasten pas verwijderd worden op het moment dat deze niet in gebruik zijn door vleermuizen en buiten de meest kwetsbare periodes zijnde de kraamperiode (half mei tot half juli) en de winterperiode (1 november tot 1 april). De kasten mogen enkel verwijderd worden onder begeleiding van een ecologisch deskundige.

BEOORDELING VAN DE AANVRAAG

Project

In de aanvraag beschreven project

De initiatiefnemer is voornemens planmatig onderhoud uit te voeren en de woningen energetisch te verbeteren. Hiertoe zullen in pandige aanpassingen worden gedaan (isolatie van daken van binnenuit). De spouwmuren zijn al gevuld met isolatiemateriaal en zullen waar nodig worden bijgevuld. Verder zal plaatselijk het voegwerk worden hersteld. De dakpannen zullen worden vervangen door nieuwe pannen van hetzelfde type. Hierbij wordt het dakbeschot gehandhaafd. Wel worden er nieuwe tengels aangebracht en wordt het beschot voorzien van vocht- en dampwerende folie. De pannen die in gesmeerde plinten zijn gelegd worden vervangen door overhangende kantpannen. Het vervangen van de dakpannen is alleen aan de orde bij de woningen die in figuur 1 van bijlage 1 met groen zijn weergegeven. De woningen aan de Ruyslaan 2 – 16 worden gesloopt. In deze woningen zijn geen functies voor beschermde soorten aangetroffen.

Onderzoek

In de aanvraag beschreven wijze van uitvoering van het onderzoek

Het uitgevoerde onderzoek naar beschermde soorten is beschreven op pagina's 5 tot en met 10 van de bij de aanvraag gevoegde rapportage Projectplan Schöneveld Noord te Doetinchem. Als vooronderzoek heeft literatuuronderzoek plaatsgevonden (NDFF/verspreidingsatlassen). Het nader onderzoek naar vogels en vleermuizen heeft plaatsgevonden in 2018 op basis van het Vleermuisprotocol 2017 en de soortenstandaards/kennisdocumenten van BIJ12.

Er is afgeweken van de zogenaamde 75% regel uit het vleermuisprotocol 2017. Dit houdt in dat op ieder moment 75 % van het onderzoeksgebied te overzien moet zijn. Deze regel is bij grootschalig onderzoek niet toepasbaar.

Het stringent volgen van deze regel zou betekenen dat er volgens aanvrager door circa 60 waarnemers onderzoek gedaan zou moeten worden. De consequentie van een verminderde onderzoeksinspanning ten opzichte van het voorgeschreven protocol is dat de aanwezigheid van individueel verblijvende vleermuizen niet uitgesloten kan worden. Bij het onderzoek wordt de nadruk gelegd op het inventariseren van de grote zomerverblijfplaatsen en kraamverblijfplaatsen. Om het mogelijk missen van functies te compenseren zijn twee extra veldrondes ten opzichte van het protocol uitgevoerd en is bij de ochtendronde een extra, ervaren waarnemer ingezet. Het totaal aantal voorgestelde veldbezoeken is vastgesteld op basis van de grootte van de onderzoekslocatie, uitgaande van drie tot vier waarnemers per veldronde. Wij kunnen, in dit specifieke geval, akkoord gaan met deze afwijking van het protocol.

In de aanvraag beschreven ecologische waarden

Tijdens de onderzoeken zijn aangetroffen:

- 43 nesten van de huismus;
- 17 nesten van de gierzwaluw;
- 10 zomerverblijfplaatsen en 10 paarverblijfplaatsen van de <gewone dwergvleermuis.

Niet aangetroffen zijn:

- reptielen, amfibieën, overige zoogdieren, beschermde planten, vissen, vlinders en ongewervelden.

In de aanvraag beschreven effecten van het project op de ecologische waarden

Door de renovatiewerkzaamheden worden:

- 43 nesten van de huismus en 17 nesten van de gierzwaluw beschadigd en vernield;
- 10 zomerverblijfplaatsen en 10 paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis beschadigd en vernield, vleermuizen verstoord en/of essentieel foerageergebied/vliegroute aangetast.

In de aanvraag beschreven preventieve maatregelen om effecten te voorkomen

Omdat er buiten het broedseizoen van de huismus en gierzwaluw wordt gewerkt, wordt doden, verwonden of verstoren van broedende vogels voorkomen.

In de aanvraag beschreven gedragscode

Uit de aanvraag blijkt dat geen gebruik gemaakt wordt van een gedragscode.

Nu preventieve maatregelen, ter voorkoming van overtreding van de in hoofdstuk 3 van de Wnb vermelde verboden, niet voldoende in deze aanvraag zijn opgenomen en er geen gedragscode van toepassing is, is voor het uitvoeren van de aangevraagde activiteit een ontheffing nodig.

In de aanvraag beschreven mitigerende maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de huismus, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis te beperken worden maatregelen voorgesteld. De mitigerende maatregelen zijn beschreven op pagina 20 tot en met 23 van de bij de aanvraag gevoegde Rapportage Projectplan Schöneveld Noord te Doetinchem. In figuur 1 van bijlage 2 van deze ontheffing zijn de locaties van de voorzieningen opgenomen.

Beoordeling

Beoordeling ecologisch onderzoek en de mitigerende maatregelen

Wij hebben het ecologisch onderzoek beoordeeld en wij oordelen dat het onderzoek op de juiste wijze is uitgevoerd en compleet is. De voorgestelde mitigerende maatregelen zijn met enkele aanvullingen voldoende. Omdat van een deel van de woningen waar vleermuizen kunnen verblijven tijdens de overwinteringsperiode de daken worden vervangen schrijven wij als aanvullende maatregel voor dat de mogelijke verblijfsplaatsen voor de overwinteringsperiode onklaar gemaakt worden.

De aanvullende maatregelen zijn in voorschrift 17 terug te vinden.

Naar aanleiding van bovenstaande zijn alle uit te voeren mitigerende maatregelen in onderstaande tabel opgenomen.

Tabel 2 Overzicht van de mitigerende maatregelen.

Soorten waarop negatief effect wordt verwacht	Vermijden gevoelige perioden	Tijdelijke mitigatie	Ongeschikt maken of verjagen ruim vóór de ingreep	Permanente mitigatie
Huismus	werkzaamheden buiten broedseizoen uitvoeren half maart t/m augustus; werkzaamheden afgerond voor start van het broedseizoen.	n.v.t. Alle woningen uit fase 1 zijn voorzien van verhoogd vogelschroot.	Voorafgaand aan de werkzaamheden worden de nestplaatsen ongeschikt gemaakt.	470 meter verhoogd vogelschroot] voor de huismus. In bijlage 2 zijn de locaties van de voorzieningen opgenomen De foerageer- en drinkmogelijkheden voor de huismus veranderen niet tijdens en na de periode van renovatie/sloop en nieuwbouw. Er blijven voldoende zandige plekken gehandhaafd, waar huismussen hun stofbaden kunnen nemen. Geen belemmerende elementen in de in- en uitvliegroue zoals bomen, vlaggenmasten, steigers, etc.
Gierzwaluw	Buiten broedseizoen werken (van half augustus tot half april in Afrika)	n.v.t. als buiten broedseizoen wordt gewerkt	n.v.t. als buiten broedseizoen wordt gewerkt	Aanbrengen van 27 gierzwaluwkasten type NK GZ 08 aan te renoveren woningen. Alle woningen waarvan het de dakpannen vervangen worden uitgerust met kantpannen met 20 mm ruimte. Op 40 van de kopgevels worden de hoekstenen verwijderd. In bijlage 2 zijn de locaties van de voorzieningen opgenomen Geen belemmerende elementen in de in- en uitvliegroue zoals bomen, vlaggenmasten, steigers, etc.

Gewone dwergvleermuis	Sloop of renovatie uitvoeren buiten de winterperiode of ongeschikt maken in paarperiode. Werken buiten de kraamperiode.	Tijdens fase 1 zijn op 27 februari en 9 april 2019 aan de Van Heemskerklaan 10 vleermuiskasten type VK WS01 op de kopgevels geplaatst. Aan de Ruijslaan zijn alle kopgevels met kantpannen met 20 mm ruimte toegepast.	Voorafgaand aan de werkzaamheden worden de verblijfplaatsen ongeschikt gemaakt ((exclusion flaps), tocht creëren in spouwmuur). Ongeschikt maken in de paarperiode. Na ongeschikt maken vindt een nadere controle plaats of de vleermuizen echt vertrokken zijn. Dit is met een vleermuisonderzoek in de avond.	62 kopgevels worden voorzien van kantpannen met een ruimte van 20 mm. In bijlage 2 zijn de locaties van de voorzieningen opgenomen Geen belemmerende elementen in de in- en uitvliegroute zoals bomen, vlaggenmasten, steigers, etc.
------------------------------	---	--	--	--

Andere bevredigende oplossing

Andere bevredigende oplossingen van de werkzaamheden zijn beschreven op pagina 13 van de bij de aanvraag gevoegde Rapportage Projectplan Schöneveld Noord te Doetinchem.

Beoordeling van de andere bevredigende oplossingen

Wij concluderen dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat.

Belang

Op pagina 13 van de bij de aanvraag gevoegde Rapportage Projectplan Schöneveld Noord te Doetinchem is beschreven welk(e) wettelijke belang(en) op de werkzaamheden van toepassing zijn.

Beoordeling van belang(en)

Wij kunnen instemmen met de in de aanvraag beschreven belang(en). Het betreft de belangen die zijn weergegeven in tabel 1.

Gunstige staat van instandhouding

Op pagina's 16 tot en met 18 van de bij de aanvraag gevoegde Rapportage Projectplan Schöneveld Noord te Doetinchem is beschreven in hoeverre de gunstige staat van de huismus, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis in het geding zijn door de geplande werkzaamheden.

Beoordeling van de effecten op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort(en)

Het uitvoeren van de maatregelen als bedoeld in de aanvraag leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis. Wij kunnen hiermee instemmen.

Op basis van het voorgaande hebben wij bepaald voor welke (aangevraagde) soort(en) welke verbodsbepalingen worden overtreden. Deze zijn weergegeven in tabel 1. Voor deze soorten en verboden wordt de ontheffing verleend. Dit komt overeen met de aangevraagde soorten en verboden.

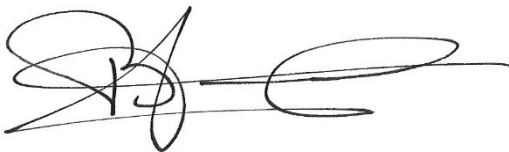
Conclusie

Gelet op het voorgaande kan de gevraagde ontheffing worden verleend.

OVERIGE VERPLICHTINGEN

Wij wijzen u er op dat u zelf verantwoordelijk bent voor het verkrijgen van eventueel benodigde ontheffingen, vergunningen of toestemmingen op grond van andere wet- en regelgeving.

Namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

mr. H. Boerdam
Teammanager Vergunningverlening

Beroep

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na dagtekening van het besluit hiertegen een beroepschrift indienen bij de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem). Zij die partij zijn in de hoofdzaak kunnen bij de voorzieningenrechter van de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem) een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen.

Voor individuele burgers (niet voor advocaten en ook niet voor gemachtigden namens een bedrijf of organisatie) bestaat de mogelijkheid digitaal beroep of een verzoek om een voorlopige voorziening in te dienen. Meer informatie kunt u vinden op www.rechtspraak.nl.

Voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betalen van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de rechtbank Gelderland via telefoonnummer (088) 361 2000 of op www.rechtspraak.nl.

bijlagen:

- Bijlage 1: figuur 1: Kaart projectlocatie
- Bijlage 2: figuur 1 Kaart locaties mitigerende maatregelen

BIJLAGE 2

Kaart locaties mitigerende maatregelen

Figuur 1. Compensatie maatregelen